

Minuta Atelierului 3:
Asigurarea calității formării profesionale la nivelul operatorului economic;
Certificarea calificărilor

Moderator: Dana Carmen STROIE, CNDIPT

Raportor: Elena LASLU – Președinte, Federația Patronatelor de Mediu din Industrie

Persoane suport: Camelia GHEȚU, Angela POPESCU - CNDIPT

Vorbitori:

- **Constanța MIHĂILĂ – Vicepreședinte, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP)**
- **Carmen BRICIU - Consilier, Direcția Politici de Ocupare, Competențe și Mobilitate Profesională, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice**
- **Uwe KANDO – Responsabil Formare, Schaeffler România**

Introducere

Asigurarea calității programelor de formare profesională este o condiție esențială pentru dobândirea competențelor și pentru recunoașterea națională a certificatelor de calificare profesională. Aceasta implică existența unor standarde și metodologii de autorizare/acreditare și monitorizare a calității formării profesionale la operatorii economici din cadrul programelor de formare în sistem profesional-dual precum și responsabilități instituționale adecvate.

Participanții au fost invitați să-și exprime opțiunile și propunerile privind:

- condițiile care trebuie îndeplinite de operatorii economici implicați în pregătirea practică a elevilor din învățământul profesional-dual, pentru nivelurile 3,4 și 5 ale CNC;
- responsabilitățile instituționale pentru:
 - o autorizarea/acreditarea operatorilor economici implicați în pregătirea practică a elevilor (elaborarea de standarde de autorizare/acreditare, a *Metodologiei de autorizare/acreditare*, constituirea și gestionarea *Registrului evaluatorilor*, evaluarea operatorilor economici în vederea autorizării/acreditării etc.);
 - o monitorizarea calității formării profesionale care se desfășoară la operatorii economici;
 - o formarea tutorilor operatorilor economici care coordonează pregătirea practică a elevilor.

O premisă fundamentală pentru credibilizarea certificatelor de calificare este asigurarea calității, validității și relevanței evaluării și certificării.

Participanții au fost invitați să-și exprime opțiunile și propunerile privind:

- responsabilitățile instituționale privind evaluarea și certificarea competențelor dobândite de elevi în cadrul programelor de formare profesională din învățământul profesional-dual, pentru nivelurile 3,4 și 5 ale CNC;
- autoritatea competentă pentru certificarea calificărilor din învățământul profesional - dual, pentru nivelurile 3, 4 și 5 ale CNC.

Rezumatul prezentărilor/punctelor de vedere

Doamna Constanța MIHĂILĂ – Vicepreședinte, Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar (ARACIP) a subliniat faptul că mecanismele și procedurile actuale referitoare la asigurarea calității în învățământul profesional și tehnic nu constituie un impediment din perspectiva introducerii învățământului profesional-dual. Doamna vicepreședinte MIHĂILĂ a prezentat pe scurt procedura de autorizare, subliniind necesitatea existenței autorizației de securitate la incendiu, a autorizațiilor sanitare atât pentru spațiile școlare cât și pentru cabinetul medical, a curriculumului aprobat prin ordin al ministrului educației. Unitățile de învățământ pot școlariza calificările pentru care au obținut autorizarea/acreditarea și în sistem de formare profesional-dual. Se impune, însă, ca unitatea școlară să solicite o evaluare externă periodică pentru atestarea nivelului de calitate.

Standardele de autorizare/acreditare au fost revizuite și sunt acum în proces de consultare publică. În aceste standarde pot fi incluși indicatori de calitate referitori la învățarea la locul de muncă în cadrul operatorului economic, astfel încât, în procesul de autorizare/acreditare a unei calificări, cerințele referitoare la asigurarea calității învățării la locul de muncă să fie mai bine evidențiate.

Doamna Carmen BRICIU, Consilier, Direcția Politici de Ocupare, Competente și Mobilitate Profesională, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice a prezentat câteva elementele specifice programelor de ucenicie, din perspectiva asigurării calității formării la locul de muncă, în cadrul operatorului economic. Inițial legislația în domeniul uceniei prevedea ca operatorii economici să se autorizeze ca furnizori de formare a adulților. Inițiativa nu a fost agreată de către operatorii economici fapt care a condus la modificarea legislației în 2013 și eliminarea obligativității autorizării operatorilor economici care organizează ucenicii la locul de muncă. Legislația actuală precizează că ucenicia reprezintă formarea profesională realizată la locul de muncă în baza unui contract de ucenicie care este un contract individual de muncă de tip particular, încheiat pe durată determinată, în temeiul căruia o persoană fizică, denumită ucenic, se obligă să se pregătească profesional și să muncească pentru și sub autoritatea unei persoane juridice sau fizice denumite angajator, care trebuie să îi asigure plata salariului și toate condițiile necesare formării profesionale. Pentru asigurarea formării profesionale a ucenicului, angajatorul trebuie să încheie un contract de prestări servicii cu un furnizor de formare profesională autorizat conform Ordonanței Guvernului nr. 129/2000, republicată, privind formarea profesională a adulților. Ucenicia la locul de muncă se organizează pentru calificările stabilite prin legislația în vigoare și pentru ocupațiile cuprinse în Clasificarea Ocupațiilor din România, pentru care există standarde de pregătire profesională, respectiv standarde ocupaționale. Ucenicul susține examenul de absolvire în fața unei comisii de examinare constituită din 3 persoane, astfel: doi specialiști din afara furnizorului de formare, selectați de comisia de autorizare din lista specialiștilor din domeniul respectiv și un specialist din partea furnizorului care a organizat programul de formare. La examenul de absolvire pot participa, ca observatori și reprezentanți ai operatorului economic.

În intervenția sa, **domnul Uwe KANDO – Responsabil Formare, Schaeffler România** a supus atenției participanților la atelier aspecte referitoare la certificarea calificării profesionale.

În opinia domnului KANDO, calitatea certificării este influențată de structura evaluării, instituțiile implicate și tipurile de probe.

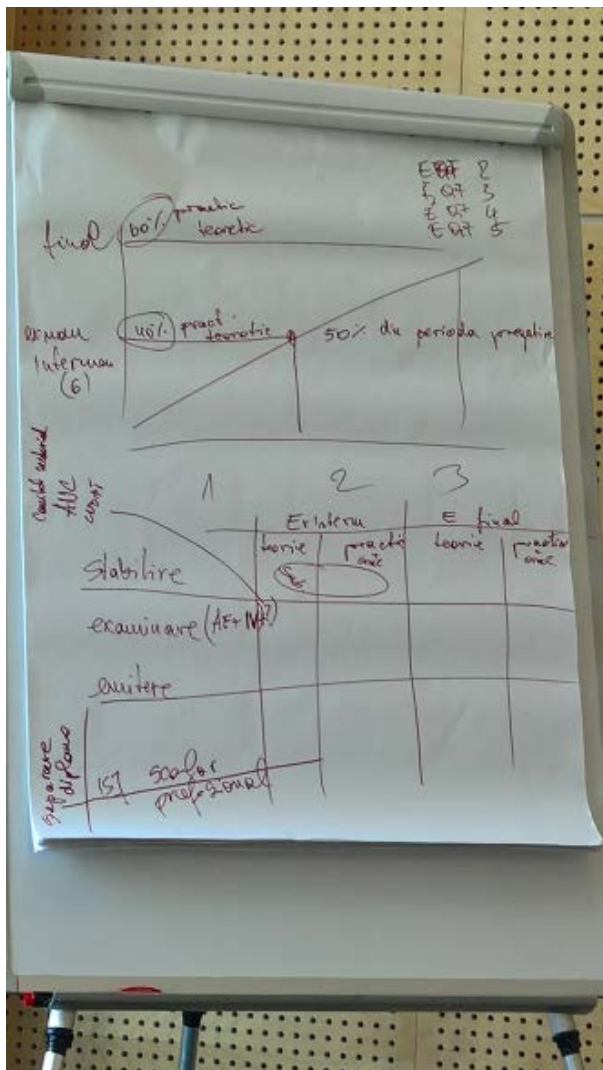
Din această perspectivă calitatea certificării poate fi asigurată prin introducerea unor "examene intermediare" la mijlocul programului de formare și a unor examene finale la

sfirsitul programului de formare care ar oferi o imagine a nivelului de pregătire teoretică și practică a elevilor și ar constitui premisa unor rezultate foarte bune la examenul de certificare a calificării profesionale. (conform grafica)

Referitor la acest examen intermediar, dl Kando propune:

- să fie susținut pe domeniu de calificare;
- să conțină o probă teoretică și o probă practică cu susținere orală;
- să aibă caracter național pentru toate formele de învățământ prin care se vor școlariza calificări de nivel 3, 4 și 5 (liceu tehnologic, învățământ profesional - dual), unitar pentru ca rezultatele să poată fi comparabile;
- condiție de acces la examene: parcurgerea obligatorie a orelor de practică stabilite la nivel național pentru fiecare nivel de calificare;
- examenul să fie coordonat, la nivel național de un comitet alcătuit din reprezentanți ai mediului de afaceri/patronate, educație;
- temele să fie stabilite, la nivel național și comunicate 24 ore înainte de examen
- dacă elevul nu promovează examenul prima dată să aibă posibilitatea, ca după 6 luni să susțină încă o dată examenul (teoretic și practic).

Referitor la examenul de certificare a calificării, dl KANDO a propus introducerea unei probe scrise care să pună în evidență nivelul de pregătire teoretică al absolvenților. De asemenea, a subliniat importanța standardizării la nivel național a examenului de certificare pentru o anumită calificare, pentru asigurarea validității certificatului de calificare indiferent de traseul de formare profesională urmat.



Intervențiile participanților în cadrul dezbaterilor

Participanții la atelier au susținut punctele de vedere exprimate de către vorbitori.

Din perspectiva asigurării calității formării în sistem profesional – dual în cadrul operatorilor economici au fost exprimate și agreeate următoarele puncte de vedere:

- necesitatea formării tutorilor din cadrul operatorilor economici care sunt implicați în învățarea la locul de muncă;
- monitorizarea calității procesului de pregătire practică din companii de către reprezentanți ai mediului de afaceri, partenerilor sociali;
- îmbunătățirea mecanismului de monitorizare a certificării calificării prin implicarea mediului de afaceri, a partenerilor sociali ;
- monitorizarea inserției absolvenților;
- promovarea învățământului profesional – dual cu scopul de a schimba mentalitățile actuale privind formarea profesională;
- dezvoltarea unor materiale de învățare pentru elevii cuprinși în învățământul profesional – dual.

Concluzii necesare pentru un Roadmap al învățământului profesional-dual, agreeate in cadrul atelierului:

- **decizii validate de participanți**

I. Asigurarea calității formării profesionale la operatorul economic

1 – Autorizarea/acreditarea realizată de ARACIP pentru fiecare program din învățământul profesional-dual este suficientă în condițiile în care noile Standarde de autorizare/acreditare (în prezent în discuție publică) vor conține cerințe de calitate referitoare la învățarea la locul de muncă în cadrul operatorului economic.

Unitățile de învățământ care au calificări acreditate și doresc să furnizeze programe formare în sistem profesional – dual își păstrează acreditarea, cu condiția de a solicita evaluarea externă în vederea atestării nivelului de calitate al unității de învățământ.

2 – Formarea tutorilor din companii care coordonează pregătirea practică a elevilor este necesară

3 – Monitorizarea procesului de pregătire practică din companii de către reprezentanți ai mediului de afaceri, partenerilor sociali

II. Asigurarea calității examenului de certificare a calificării profesionale

1 – Actuala Metodologie de certificare a calificării profesionale, pentru învățământul profesional este, în mare măsură adecvată, cu următoarele propuneri:

- introducerea pe termen mediu a unei probe scrise, *unitară la nivel național, care să completeze probele practică și orală existente;*
- îmbunătățirea mecanismului de monitorizare a certificării calificării prin implicarea mediului de afaceri, a partenerilor sociali.

2 – Partajarea responsabilității pentru evaluarea și certificarea competențelor dobândite de elevi în cadrul programelor de formare profesională în sistem profesional dual între operatorii economici și unitățile de învățământ – *se regăsește în actuala Metodologie pentru certificarea competențelor profesionale pentru învățământul profesional (aplicabilă din anul școlar 2016-2017)*

3 – Introducerea unui examen intermediar la mijlocul programului de formare, care să vizeze competențele de bază, pe domeniu de calificare, la nivel național. Acest examen va fi coordonat la nivel național de o structură care să cuprindă reprezentanți ai mediului de afaceri/sectorului și ai sistemului de învățământ. Examenul va fi susținut la nivel național, unitar, astfel încât să poată fi asigurată comparabilitatea rezultatelor.

Alte elemente importante pentru îmbunătățirea calității învățământului profesional – dual

- Monitorizarea inserției absolvenților
- Promovarea învățământului profesional – dual cu scopul de a schimba mentalitățile actuale privind formarea profesională
- Dezvoltarea unor materiale de învățare/manuale școlare

- măsuri / acțiuni viitoare:

o **pe termen scurt** (până la 1 septembrie 2016)

1. Revizuirea Standardelor de autorizare/acreditare (în prezent în discuție publică), prin includerea unor cerințe de calitate referitoare la învățarea la locul de muncă în cadrul operatorului economic.

○ **pe termen mediu**

1. Revizuirea Metodologiei de certificare a calificării profesionale, pentru învățământul profesional este în vederea:
 - introducerii unei probe scrise, unitară la nivel național, care să completeze probele practică și orală existente;
 - îmbunătățirii mecanismului de monitorizare a certificării calificării prin implicarea mediului de afaceri, a partenerilor sociali.

2. Introducerea unui examen intermediar la mijlocul programului de formare, care să vizeze competențele de bază, pe domeniu de calificare. Acest examen va fi coordonat la nivel național de o structură care să cuprindă reprezentanți ai mediului de afaceri/sectorului și ai sistemului de învățământ. Examenul va fi susținut la nivel național, unitar, astfel încât să poată fi asigurată comparabilitatea rezultatelor.

3. Formarea tutorilor din companii care coordonează pregătirea practică a elevilor

4. Monitorizarea procesului de pregătire practică din companii de către reprezentanți ai mediului de afaceri, partenerilor sociali